

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2508

Vragen van het lid **Nijboer** (PvdA) aan de minister van Financiën over *de opkomst van de Bitcoin als digitale betaaleenheid* (ingezonden 10 april 2013).

Antwoord van minister **Dijsselbloem** (Financiën) (ontvangen 10 juni 2013). Zie Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2012–2013, nr. 2162.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Bitcoin is investering met ongekend rendement, maar beperkt betaalmiddel»?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2, 4

Hoe duidt u de opkomst van de digitale betaaleenheid Bitcoin? Deelt u de zorgen over de stormachtige waardeontwikkeling van dit betaalmiddel gekoppeld aan het beperkte toezicht op (de veiligheid van) het betalingssysteem?

Wat is uw opvatting en de opvatting van de Nederlandsche Bank (DNB) over het gebruik en opkomst van parallelle betaaleenheden in algemene zin?

Antwoorden 2, 4

De opkomst van de alternatieve virtuele munteenheid Bitcoin lijkt momenteel vooral te worden bepaald door de speculatieve vraag hiernaar.

De alternatieve virtuele munteenheid Bitcoin vertoont deels dezelfde en deels afwijkende kenmerken ten opzichte van traditionele betaalmiddelen.

Afwijkend is vooral dat de bij het traditionele betalingsverkeer betrokken partijen zoals banken, clearinginstellingen, toezichthouders en monetaire autoriteiten, bij Bitcoin ontbreken. Het gebruik ervan is niet onderworpen aan enige vorm van financieel toezicht van overheidswege en ook het depositogarantiestelsel is niet van toepassing op Bitcoin. In het algemeen is de ervaring van centrale banken dat alternatieve, al dan niet virtuele munteenheden een onstabiel karakter hebben, hetgeen risico's met zich brengt voor gebruikers. Naar mijn mening is van risico's voor de financiële stabiliteit echter voorals-

¹ Het Financieele Dagblad. «Bitcoin is investering met ongekend rendement, maar beperkt betaalmiddel». 9 april 2013.

nog geen sprake, vanwege de beperkte omvang, de lage acceptatiegraad en de beperkte relatie van Bitcoin tot de reële economie.

Aangezien op termijn toename van het gebruik van alternatieve (virtuele) munteenheden niet is uitgesloten, worden deze ontwikkelingen door de Nederlandsche Bank – ook in ECB-verband – gevolgd².

Vraag 3

Is u bekend op welke schaal Bitcoins worden gebruikt in Nederland en is er een schatting van de waarde van Bitcoins in het bezit van Nederlanders?

Antwoord 3

Nee, hier is in Nederland vooralsnog geen onderzoek naar gedaan vanwege het gebrek aan relevantie. Wel gaf de ECB in haar publicatie van oktober 2012 aan dat op dat moment mondiaal 6,5 miljoen Bitcoins werden gedeeld door 10.000 gebruikers³. Uit andere openbare bronnen valt af te leiden dat er momenteel ruim 11 miljoen Bitcoins in omloop zijn voor een tegenwaarde van circa 1 miljard euro. Maximaal kunnen er 21 miljoen in omloop worden gebracht. Uit openbare bronnen⁴ valt tevens af te leiden dat het aantal Nederlanders dat actief is in de aan- en verkoop van Bitcoins beperkt is; ongeveer 2% van het totaal aantal gebruikers (voor naar schatting ca. € 20 miljoen). Nu daarbij deze activiteiten vooral een speculatief karakter lijken te hebben is het aandeel van de Bitcoin in en eventuele invloed op de reële economie vooralsnog te verwaarlozen.

Vraag 5, 6, 7

Wordt er toezicht gehouden en/of opsporing verricht op het mogelijke gebruik van Bitcoins als instrument voor het witwassen van crimineel geld of het oppotten van zwart geld?

Is het private partijen onder Europees of nationaal recht toegestaan een alternatieve (digitale) betaaleenheid te ontwikkelen en commercieel (op grote schaal) te gebruiken?

Vallen de activiteiten zoals verricht door Bitcoin naar uw mening onder de Wet financieel toezicht (Wft) of is sprake van een besloten kring?

Antwoorden 5, 6, 7

Het staat een ieder vrij om alternatieve (digitale) producten te ontwikkelen en/of te gebruiken, zolang dat geen strijd oplevert met de Nederlandse wetgeving, zoals bijvoorbeeld de Wet op de kansspelen.

Naar huidig inzicht is Bitcoin geen elektronisch geld in de zin van de Wet op het financieel toezicht, onder meer omdat Bitcoins niet zijn uitgegeven in ruil voor ontvangen geld en geen vordering op de uitgever vertegenwoordigen. Daarmee voldoet de Bitcoin in ieder geval niet aan twee van de vier in de wet gestelde vereisten. Bitcoin is ook anderszins geen financieel product in de zin van de wet. Ook de (bemiddeling bij de) aan- of verkoop van Bitcoins is geen financiële dienst, zodat de Wet op het financieel toezicht niet van toepassing is.

Voor wat betreft de opsporing heeft de FIOD vanuit zijn opsporingstaak aandacht voor het mogelijk gebruik van Bitcoins in witwaspraktijken. Uit onderzoek zal moeten blijken in hoeverre Bitcoins voor criminele doeleinden gebruikt worden en op welke wijze de FIOD daar in de toekomst op gaat inspelen. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het High Tech Crime Unit van de Politie.

Ook op strategisch niveau is aandacht voor ontwikkelingen op dit gebied. Zo is er het cybercrime overleg waarin, onder voorzitterschap van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, het OM, de FIOD en de Nationale Politie zijn vertegenwoordigd.

² Zie ECB-rapport van oktober 2012 inzake «Virtual Currency Schemes», <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/virtualcurrencyschemes201210en.pdf>

³ ECB-rapport van oktober 2012 inzake «Virtual Currency Schemes», <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/virtualcurrencyschemes201210en.pdf>

⁴ <http://bitcoinstatus.rowit.co.uk/countryHostsMonth.png>

Vraag 8

Wat is de status van de Bitcoin onder de Nederlandse belastingwetgeving; moet over omzet, loon, winst of vermogen uitgekeerd of aangehouden in Bitcoins belasting worden betaald?

Antwoord 8

Een belastingplichtige die met activiteiten in het economisch verkeer een bron van inkomsten heeft zoals winst uit onderneming of resultaat uit een werkzaamheid zal daarover met inachtneming van de bepalingen in de Wet inkomstenbelasting 2001 belasting moeten betalen. De omstandigheid dat de voordelen uit een dergelijke bron worden berekend aan de hand van een ander stelsel dan het in ons land geldende wettig betaalmiddel maakt dat niet anders. Ook een dergelijk voordeel in de vorm van een resultaat in Bitcoins zal leiden tot belastingheffing. Wel zal de vaststelling van een belast inkomen betekenen dat de waarde van het behaalde resultaat in Bitcoins moet worden omgezet in een bedrag in euro's. Voor de loon- en omzetbelasting geldt een vergelijkbare benadering.

Ik wijs u tenslotte nog op een eerder uitgebracht beleidsbesluit over de fiscale behandeling van lokale geldstelsels waar gelijke problematiek aan de orde is⁵.

⁵ Besluit van 1 december 2008, nr. CPP2008/520M, Stcrt. 2008, 243.